

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ПРОЕКТ !

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

ОТ

МАНОЛ ГЕНОВ – МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

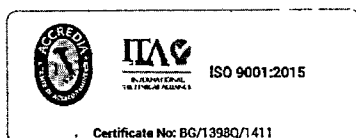
Относно: *Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за управление на отпадъците*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР – ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 3 от Устройствен правилник на Министерския съвет и неговата администрация (УПМСНА), представям на Вашето внимание за разглеждане проект на Закон за изменение и допълнение (ЗИД) на Закона за управление на отпадъците (ЗУО).

Законът за управление на отпадъците е нормативния акт, който регламентира всички основни ангажименти на общини, производители и оператори на дейности с отпадъци, както и изискванията за разделно събиране и за постигане на целите по рециклиране на отпадъци. Във връзка с въведената *Стратегия и план за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021-2027 г.*, въвеждането в експлоатация на *Националната информационна система „Отпадъци“* (НИСО), одобрения *План за намаляване на административната тежест приет с Решение № 233 от 29 март 2024 г. на Министерския съвет*, както и установени порочни практики в така действащия ЗУО е необходимо разработването на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за управление на отпадъците, който да усъвършенства специалния закон, уреждащ екологосъобразното управление на отпадъците. Респективно тези изисквания налагат предложените промени с проекта на ЗИД на ЗУО.

Предлаганите по-важни изменения и допълнения могат да бъдат обобщени, както следва:

София, 1000, бул. „Кн. Мария Луиза” 22

Тел: +359(2) 940 6149, Факс: +359(2) 986 25 33

- В продължение на усилията на правителството за подобряване на регулаторната политика на страната, включително в контекста на процеса по присъединяване на Република България към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и по-специално в рамките на наблюдението, извършвано от Комитета за регулаторна политика, Министерски съвет е приел *План за намаляване на административната тежест* приет с Решение № 233 от 29 март 2024 г. на Министерския съвет, във връзка с който в настоящия ЗИД на ЗУО са направени промени, чрез които да се постигне намаляване на документооборота. Ето защо със ЗИД на ЗУО се предвижда служебно събиране на данни.

Електронните административни услуги и процеси водят до подобряване на качеството на обслужване, до повишаване на вътрешната ефективност на публичния сектор и намаляват административната тежест. През 2020 г. е въведена в експлоатация *Национална информационна система „Отпадъци“* (НИСО), обезпечаваща и съдържаща данни относно отпадъците, както и за лицата извършващи дейности с тях. Към настоящия момент, системата е разработена и дава възможност задължените лица по ЗУО, освен да предоставят електронно информация, също така и да заявяват и подават своите искания за издаване на разрешения и регистрационни документи, електронно. В тази връзка отпада необходимостта тези документи да бъдат предоставяни от заявителите на хартиен носител. Предвид изложеното и с цел намаляване на употребата на хартия, с проекта на ЗИД на ЗУО е предвидена промяна по отношение начина на подаване на документация, а именно по електронен път чрез НИСО.

- Изменението на *Рамковата директива 2008/98/ЕО за отпадъците* налага употребяваните и отпадъчните текстилни, свързани с текстила и обувките продукти да се събират отделно от другите потоци отпадъци, в тази връзка същото се предвижда да бъде въведено чрез съществуващите системи по чл. 14, ал. 2. Целта е да бъде запазена възможността за повторната им употреба, както и потенциала им за висококачествено рециклиране.

- Във връзка със специфичните изисквания на ЕС, свързани с намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда с ПМС 354 от 26.10.2021 г. е приета *Наредбата за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда*. С настоящия проект на ЗИД на ЗУО се определя компетентният орган, който ще осъществява контрол по спазването на тези изисквания, разписани в цитирания подзаконов нормативен документ. Предвидена е и наказателна разпоредба за лицата, неизпълняващи нормативните изисквания на наредбата.

- Въвежда се и изискване органите на местното управление да обособят най-малко една площадка за предаване на отпадъци, в т.ч. и строителни, генерирани от домакинствата на територията на всяка община. Тези норми целят да се предотврати нерегламентираното изхвърляне на отпадъци на неразрешени за това места, както и образуването на нерегламентирани сметища.

- Във връзка с *Регламент (ЕС) 2022/2400 на Европейския Парламент и на Съвета от 23 ноември 2022 година за изменение на приложения IV и V към Регламент (ЕС) 2019/1021 относно устойчивите органични замърсители* се въвежда задължително отделно събиране на отпадъците от пепел и сажки, образувани от домакинствата и на летливата пепел, образувана от съоръженията за производството на топло- и електроенергия от биомаса. Съгласно цитирания регламент тези изисквания следва да бъдат вменени на органите на местната власт и операторите на тези съоръжения.

- С цел избягване на тълкуванията се правят промени, в сега действащия закон, като категорично се посочват видовете режими, на които подлежат лицата, извършващи дейности с отпадъци. Направени са и промени по отношение на условията, при които документи за дейности с отпадъци могат да бъдат прекратени или отнети от компетентния орган. Допълването на правомощията на компетентния орган е наложително поради установена порочна практика от страна на некоректни оператори, които фактически не извършват дейности с отпадъци.

- Въвежда се ново изискване за докладване веднъж годишно от собствениците на пътища. Нормата цели да вмени на задължените лица по-категоричен начин необходимостта от изготвянето на план-график за почистване на отпадъците, включително и при нерегламентирано изхвърлените такива, който график да послужи на компетентните органи с цел осъществяване на ефективен контрол.

- С цел изпълнение на чл. 49, ал. 11 от ЗУО от страна на ИАОС следва да бъде изготвян доклад, съдържащ данни за управлението на битовите отпадъци на национално ниво за предходната година. Данните ще бъдат събирани чрез НИСО.

- Въвежда се изискване за извършване на проверка на подизпълнителите, с които организацията за оползотворяване е сключила договор за постигане и изпълнение на целите по събиране и оползотворяване на съответния поток МРО. С това допълнение се цели установяване на техническата обезпеченост и капацитет на инсталациите и/или съоръженията, с които даден подизпълнител се ангажира да постигане необходимите нива на оползотворяване на отпадъците. От практиката се установява, че с издаване на разрешение на организацията, изпълняваща целите си чрез оператори (подизпълнители) с недостатъчен капацитет и техническата обезпеченост, се създава предпоставка за непостигане изпълнението на целите на организацията, респективно на националните цели за оползотворяване на съответния МРО.

- Принципът за разширена отговорност на производителя, въведен в ЗУО определя, че лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци, отговарят за разделното им събиране и третиране, както и за постигане на съответните цели за разделно събиране, повторна употреба, рециклиране и/или оползотворяване. Посочените лица, изпълняват задълженията си индивидуално или чрез колективни системи, представлявани от организации по оползотворяване. Организациите по оползотворяване осъществяват своята дейност въз основа на разрешителен режим.

Към настоящия момент, нормативната уредба не урежда отношенията между лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци и организациите за оползотворяване, в случаите на прекратяване на действието на разрешение на организация или в случаите на изтичане на съответния срок на разрешителното. Липсата на уредба, води до обективна невъзможност за изпълнение на задълженията по чл. 14, ал. 1 от ЗУО от страна на лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци. Липсата на нормативна уредба определя причините за разработване на настоящия проект на закон.

Целта на проекта на ЗИД на ЗУО е да създаде нормативна уредба, която да е основа за уреждане на отношенията между организациите по оползотворяване и нейните членове, в случаите на прекратяване на действието на съответното разрешение, както и да се осигури публичност, ред и условия за информиране на заинтересованите лица, в случаите на прекратяване на действието на разрешение на организация по оползотворяване или изтичането на срока на съответния **разрешителен документ**.

- С проекта на ЗИД на ЗУО се въвеждат промени, чрез които се предвижда законова рамка за осъществяване на последващ контрол, както и се внася конкретика по отношение на наказанията, предвидени със закона. От своя страна тези промени целят осъществяването на ефективен контрол, извършван от компетентните органи.

- С настоящия проект на ЗИД на ЗУО се предвижда завишаване размера на налаганите глоби и санкции за физическите и юридическите лица, които извършват нерегламентирани дейности с опасни и неопасни отпадъци, тъй като в последните години незаконното изхвърляне на отпадъци се превърна в сериозен екологичен и обществен проблем. В контекста на нарастващите екологични предизвикателства свързани с нерегламентирано изхвърляне на отпадъци и необходимостта от адекватно прилагане на европейското законодателство е наложително да се предприемат спешни и решителни мерки за справяне с нерегламентираните сметища. В цялата страна ежедневно постъпват сигнали към местните администрации и регионалните инспекции по околната среда и водите за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци. Въпреки съществуващите нормативни разпоредби, настоящите санкции и мерки не са достатъчно ефективни за предотвратяване на тези нарушения. Това от своя страна налага необходимостта от по-строги наказания за нарушителите. Санкциите следва да бъдат съизмерими на сериозността на нарушението, което ще гарантира извършването на бъдещи нарушения. Към момента определените в ЗУО глоби и санкции не са актуализирани от над 10 години. Съществуващата инфлация и настоящите икономически условия, водят до факта, че настоящите санкции не кореспондират с тежестта и значимостта на извършеното нарушение спрямо защитата на околната среда и по този начин не осигуряват търсения възпиращ ефект.

- С изменението на ЗУО по отношение на негодните за употреба продукти за растителна защита и опаковки от тях, се цели да се определи отговорността на земеделските стопани по управление на отпадъците, генерирани от дейността им и да се постави основа за предприемане на ефективни действия по предотвратяване на нерегламентирано управление на тези отпадъци.

Настоящият проект на ЗИД на ЗУО се очаква да доведе до:

- Хармонизиране на изискванията на националното законодателство с изискванията на ЕС в областта на управлението на отпадъците;
- Облекчаване на административната тежест;
- Разширяване отговорностите на местната власт, свързани с управлението на строителните отпадъци, вкл. и отпадъци от пепел и сажди, генерирани от домакинствата на съответната община;
- Въвеждане в националното законодателство специфичните изисквания на ЕС по отношение на определени пластмасови продукти;
- Засилване на контрола върху дейността на лицата, извършващи дейности с отпадъци, както и организациите по оползотворяване и на лицата, които изпълняват задълженията си индивидуално;
- Преодоляване на идентифицирани проблеми при прилагането на ЗУО;
- Ограничаване на рисковете за околната среда при дейностите с третиране на отпадъци чрез въвеждането на нови наказателни норми;
- С настоящия проект на ЗИД на ЗУО, са предприети действия за отстраняване на забележки посочени в официално уведомително писмо на Европейската комисия по процедура за нарушение № 2023/2143, относно транспонирането в българското законодателство на Директива (ЕС) 2018/851, изменяща Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците. Предвид предприетите своевременни

действия по изменение на нормативната уредба, Република България не следва да търпи наказателни санкции.

Предложеният проект на ЗИД на ЗУО не води до въздействие върху държавния бюджет и за него не са необходими допълнителни разходи/трансфери, други плащания по бюджета на Министерството на околната среда и водите.

МАНОЛ ГЕНОВ

Министър на околната среда и водите